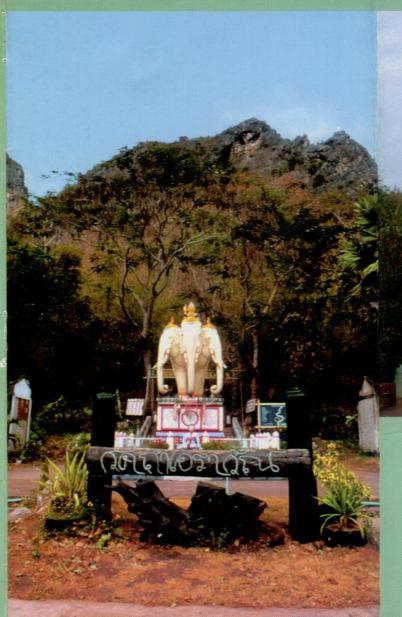

หนองบัวลำภู

ถ้ำเอราวัณ อำเภอนาวัง

พิพิธภัณฑ์อัฐบริชาร หลวงปู่ชาว วัดถ้ำกลองเพ

จัดทำไดย การท่องเที่ยวแท่งประเทศไทย

สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5 16/5 ถ.มุขมนตรี อ.เมือง จ.อุตรธานี โทรศัพท์ (042) 325406-7 โทรสาร (142) 325408

ทิวทัศน์บริเวณอุทยานแห่งชาติภูพานเก้า-ภูพานคำ

หนองบัวลำภู

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า -ภูพานคำ แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน **า**กหนองบัวลุ่มภู นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน กมุทธไสยบุรีรัมย์ หนองบัวลำภู ถึงจังหวัดหนองบัวลำภู

หนองบัวลำภู เป็นเมืองโบราณที่มีประวัติยาวนาน ไม่น้อยกว่า 900 ปี เดิมเป็นดินแดนขึ้นต่อกรุงศรีสัตตนาคนหุด (เวียงจันทน์) มีชื่อว่า "เมืองหนองบัวลุ่มภูนครเขื่อนขันธ์ กาบแก้วบัวบาน"

เมื่อ พ.ศ. 2117 สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชและ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ยกกองทัพเพื่อไปดีเอาเมืองล้าน ช้าง ในการเสด็จศึกครั้งนี้ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ยกพล มาพักบริเวณริมหนองบัวอยู่ระยะหนึ่ง จนเกิดประชวรเป็น ไข้ทรพิษ จำเป็นต้องเสด็จยกทัพกลับ จึงเป็นสถานที่สำคัญทาง ประวัติศาสตร์แห่งหนึ่ง

การเดินทางจากจังหวัดหนองบัวลำภู ไปยังจังหวัดใกล้เคียง

หนองบัวลำภู-อุดรธานี (รถโดยสารประจำทาง ธรรดา) ออกเวลา 06.00 จนถึง 19.30 น. ทุก 1 ชั่วโมง ค่าโดยสาร 13 บาท

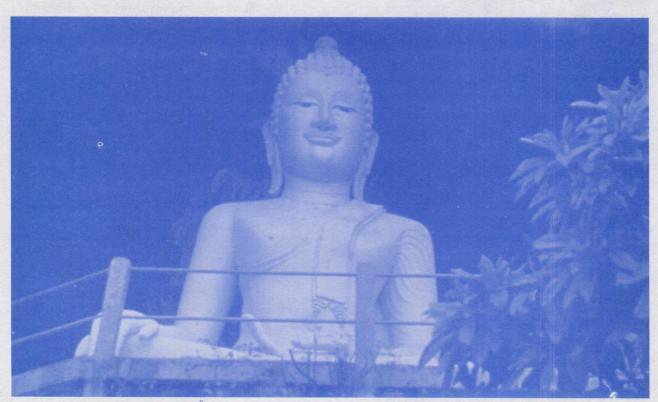
หนองบัวลำภู-เลย (รถธรรมดา) ออกเวลา 06.00 น. จนถึง 19.30 น. ทุก 1 ชั่วโมง ค่าโดยสาร 25 บาท

หนองบัวลำภู-ศรีเชียงใหม่-กรุงเทพฯ (รถธรรมดา) ออกเวลา 09.00 น. จนถึง 18.00 น. ค่าโดยสารรถธรรมดา 154.50 บาท (รถปรับอากาศ) ออกเวลา 09.30 น. จนถึง 21.00 น. ค่าโดยสารรถปรับอากาศ 278 บาท

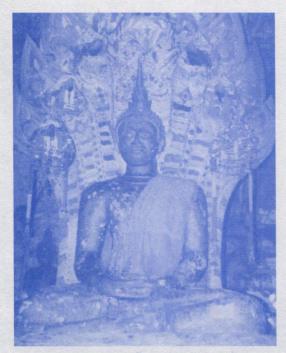
หนองบัวลำภู-กรุงเทพฯ (รถธรรมดา) ออกเวลา 09.30 น. จนถึง 20.00 น. ค่าโดยสารรถธรรมดา 128 บาท (รถ ปรับอากาศ) ออกเวลา 09.30 น. จนถึง 21.25 ค่าโดยสารรถ ปรับอากาศ 230 บาท

หนองบัวลำภู-เชียงใหม่ (รถธรรมดา) ออกเวลา 08.20 น./17.45 น./19.45 น. ค่าโดยสารรถธรรมดา 160 บาท (รถปรับอากาศ) ออกเวลา 21.20 น. ค่าโดยสารรถปรับอากาศ 285 บาท

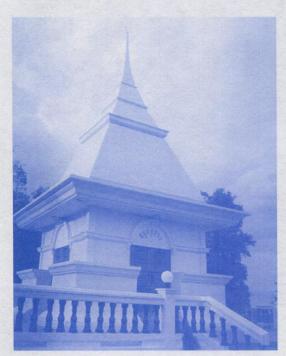
สถานีขนส่งและบริษัทเดินรถ (รหัสโทรศัพท์ทางไกล 042) สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดหนองบัวลำภู ถ.หนองบัวลำภู-โนนสัง อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู โทร.312392 บริษัทหนองบัวลำภูเดินรถ จำกัด 260 ถ.วิไสยอุดรกิจ โทร. 311051,311057

พระพุทธขัยศรีมหามุณี ตรีโลกนาถ บริเวณหน้าถ้ำเอราวัณ

พระไชยเชษฐา วัดคูหาพัฒนา ถ้ำสุวรรณคูหา

สถุปภูชาง (รวบรวมอัฐิวีรชนผู้รักประชาธิปไตย) บ้านท้วยเดื่อ อ.เมือง

ตัวอย่างรายการนำเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู

รายการที่ 1 (ครึ่งวัน)

- ชมพิพิธภัณฑ์อัฐบริขาร และหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาว อนาลโย ณ วัดถ้ำกลองเพล
- แวะเลือกชื้อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ที่ หมู่บ้าน ปั้นหม้อ โล้งสวรรค์ อ.เมือง

รายการที่ 2 (ครึ่งวัน)

- นมัสการอนุสาวรีย์ และ ศาลสมเด็จพระนเรศวร มหาราช
- เดินทางไปนมัสการศาลเจ้าปู่หลุบ และชมวนอุทยาน น้ำตกเฒ่าโต้
- เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ที่หมู่บ้านโค้ง สวรรค์ อ.เมือง

รายการที่ 3 (1วัน)

- เดินทางไปถ้ำเอราวัณ อำเภอนาวัง ขึ้นไปชมความ งามของหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ
- เลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย ผ้าไหม ที่โครงการ ศิลปาชีพบ้านเล็กในป่าใหญ่ (ใกล้กับถ้ำเอราวัณ)

รายการที่ 4 (1วัน)

- เดินทางไปชมทิวทัศน์อันสวยงามของธรรมชาติ บริเวณสันเขื่อนอุบลรัตน์ อำเภอโนนสัง
- ชมความงามของธรรมชาติ บริเวณสันเขื่อนอุบลรัตน์ อำเภอโนนสัง
- ชมความงามของธรรมชาติ และภาพเขียนสีก่อนประ วัติศาสตร์ ณ อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อ.โนนสัง

รายการที่ 5 (1วัน)

- เดินทางไปชมถ้ำสุวรรณคูหา อำเภอสุวรรณคูหา
- ชมภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏตาม ผนังถ้ำ ยาวประมาณ 5 เมตร ทั้งภาพคน ภาพสัตว์ ภาพลวดลายเรขาคณิตสันนิษฐานว่ามีอายุระหว่าง

2,000-3,000 ปี ลักษณะภาพคล้ายกับภาพที่ผาลาย มณฑล กวางสี ประเทศจีน ที่แหล่งโบราณคดีภูผายาตั้งอยู่ที่ บ้านนา เจริญ ตำบลคงมะไฟ อำเภอสุวรรณคูหา

> - เดินทางไป ชมอุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สิม(โบสถ์)ทำด้วยไม้ทั้งหลังที่วัดเจริญทรงธรรม บ้านดอนปอ อ.ศรีบุญเรื่อง

หมู่บ้านสานกระติ๊บข้าว บ้านบุ่งแก้ว อ.ศรีบุญเรื่อง

เที่ยวอีสาน สัมผัสวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ตัวอย่างรายการนำเที่ยว

เส้นทาง 4 จังหวัดอีสานตอนบน สู่เวียงจันทน์ สปป.ลาว

รายการที่ 1 (เส้นทางอุดรธานี-บ้านเชียง-คำชะโนด-บ้านนาข่า)

- เดินทางไปนมัสการหลวงพ่อนาค ที่วัดมัชฌิมาวาส อ.เมือง
- เดินทางไปชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ บ้านเชียง อ.หนองหาน
- เดินทางไป อ.บ้านดุง (จากบ้านเชียงเลี้ยวขวา แยก บ้านหนองเม็ก)
- ชมการทำนาเกลือ สินธ์เทาที่ อ.บ้านดุง
- รับประทานอาหารกลางวัน
- ชมเมืองคำชะโนด
- เดินทางกลับ อ.เมืองอุดรธานี (ใช้เส้นทาง อ.บ้านดุง อ.เพ็ญ-แยกบ้านสุมเส้า-นาข่า)
- แวะเลือกชื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย ผ้าหมี่ขิด และผ้า ไหม ที่บ้านนาข่า
- กลับที่พัก จ.อุดรธานี

รายการที่ 2 (เส้นทางอุดรธานี-หนองบัวลำภู-เลย)

- เดินทางไปวัดโพธิสมภรณ์ อ.เมือง
- เดินทางไปชมการทำอ้อยก้อน แบบดั้งเดิมที่ บ้าน สามขาสันติสุข อ.หนองวัวชอ
- แวะเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ที่หมู่บ้าน ปั้นหม้อโค้งสวรรค์
- เดินทางไปวัดถ้ำกลองเพล นมัสการหุ่นขี้ผึ้งและ พิพิธภัณฑ์อัฐบริขารของหลวงปู่ขาว อนาลโย
- รับประทานอาหารกลางวันที่ จังหวัดหนองบัวลำภู
- เดินทางไปชม สวนหินผางาม ที่บ้านหนองหิน กิ่ง อ.หนองหิน จ.เลย
- พักค้างคืนที่จังหวัดเลย

รายการที่ 3 (เส้นทาง อุดรธานี-หนองบัวลำภู-ขอนแก่น)

- เดินทางไปวัดถ้ำกลองเพล อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู
- นมัสการหุ่นขึ้ผึ้งและพิพิธภัณฑ์อัฐบริขาร ของ หลวงปู่ขาว อนาลโย
- เดินทางไปอุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ อ.โนนสัง จ.หนองบัวลำภู
- รับประทานอาหารกลางวัน ที่เขื่อนอุบลรัตน์
- เดินทางไปจังหวัดขอนแก่น
- แวะซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม ผ้าฝ่าย เครื่องปั้น ดินเผาและของที่ระลึกจากภาคอีสาน ที่ศูนย์ส่งเสริม อุตสาหกรรมภาคที่ 5 อ.เมือง จ.ขอนแก่น
- พักค้างคืนที่ จ.ขอนแก่น

รายการที่ 4 (เส้นทาง อุดรธานี-เลย-หนองคาย)

- เดินทางไปแก่งคุดคู้ อ.เชียงคาน จ.เลย
- แวะชมการทำมะพร้าวและกล้วยฉาบ ที่หมู่บ้านทาง เข้าแก่งคุดคู้
- รับประทานอาหารที่แก่งคุดคู้
- เดินทางไปวัดหินหมากเป่ง ้อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนอง คาย (ใช้เส้นทางเลียบแม่น้ำโขง อ.เชียงคาน-ปากชม-สังคม-ศรีเชียงใหม่)
- นมัสการอัฐิหลวงปู่เทสก์ เทสรังษี และ ชมทิวทัศน์ อันสวยงามสองฝั่งโขง บริเวณวัดหินหมากเป้ง
- เดินทางไป จ.หนองคาย (เส้นทาง อ.ศรีเซียงใหม่-อ.ท่าบ่อ-อ.เมือง)
- พักค้างคืนที่ จ.หนองคาย

พิธีถวายสักการะบวงสรวงดวงวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

รายการที่ 5 (เส้นทางอุดรธานี-ภูพระบาท-หนองคาย)

- เดินทางไปวัดโพธิสมภรณ์ อ.เมือง
- ชมสวนกล้วยไม้หอมอุดรชันไฌน์
- เดินทางไป อุทยานประวัติศาสตร์ ภูพระบาท อ.บ้านผือ
- แวะนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ที่วัดป่าบ้านค้อ
- แวะนมัสการหลวงพ่อนาค อายุกว่า 1,188 ปี ที่ วัดโพธิ์ชัยศรี
- รับประทานอาหารกลางวัน ที่ อ.บ้านผือ
- เดินทางไป จ.หนองคาย (เส้นทาง อ.บ้านผือ-อ.ท่าบ่อ-จ.หนองคาย)
- นมัสการหลวงพ่อพระใส ที่วัดโพธิ์ชัย อ.เมือง
- ชมสะพานมิตรภาพไทย-ลาว
- เลือกซื้อสินค้า จากกลุ่มประเทศอินโดจีน ที่ตลาด ท่าเสด็จ
- พักค้างคืนที่ จ.หนองคาย

รายการที่ 6 (เส้นทางอุดรธานี-หนองคาย-เวียงจันทร์สปป.ลาว)

- เดินทางไป จ.หนองคาย
- นมัสการหลวงพ่อพระใส ที่วัดโพธิ์ชัย อ.เมือง จ.หนองดาย
- เดินทางไปเวียงจันทน์ สปป.ลาว ผ่านทางสะพาน มิตรภาพไทยลาว
- เดินทางกลับ จ.หนองคาย ประเทศไทย
- เดินทางไป จ.อุดรธานี
- แวะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้าย ผ้าหมี่ขิดที่ หมู่บ้านนาข่า อ.เมือง
- เดินทางไปนมัสการหลวงพ่อนาค ที่วัดมัชฌิมาวาส
- เข้าพัก ที่ จ.อุดรธานี

เมื่อ พ.ศ. 2310 ตรงกับรัชสมัยพระเจ้าธนบุรี พระวอ พระตา ทำการรวบรวมสมัครพรรคพวกหลบหนีจากการ ปกครองของพระเจ้าศิริบุญสาร กษัตริย์ลาวผู้ครองเมือง เวียงจันทน์ มาตั้งหลักปักฐานสร้างค่ายประตูหอรบอย่างมั่นคงที่ เมืองหนองบัวลำภูแห่งนี้ เรียกว่า "ค่ายพระวอพระตา" อันปรากฏ หลักฐานกำแพงหินบนภูพานจนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งเมือง เวียงจันทน์ ยกทัพมารุกราน ทำให้เป็นเมืองร้างอยู่ระยะหนึ่ง ต่อมา ในช่วงรัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระปทุมเทวาภิบาล เจ้าเมืองหนองคาย ได้แต่งตั้งพระวิชโยดมกมุทธเขต มาสร้าง เมืองเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบานขึ้นใหม่ และเปลี่ยนชื่อเรียกว่า "เมืองกมุทธไสยบุรีรัมย์" มีฐานะเป็นเมืองเอก

ในปี พ.ศ. 2449 พระยาวิชโยดมกมุทธเขต ถึงแก่กรรม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ให้แต่งตั้งพระวิจารณ์กมุทธกิจ มาปกครองและเปลี่ยนชื่อเมือง เป็น "เมืองหนองบัวลำภู" ปี พ.ศ. 2450 ทางการได้ยกฐานะเป็น อำเภอชื่อว่า "อำเภอหนองบัวลำภ"

เนื่องจากรัฐบาล มีนโยบายในการกระจายอำนาจมายัง ส่วนภูมิภาคเพื่อประโยชน์ในด้านการปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การส่งเสริมให้ท้องที่เจริญ ยิ่งขึ้น ตลอดจนเพื่อความมั่นคงของชาติ จึงได้พิจารณาเห็นว่า จังหวัดอุดรธานี มีอาณาเขตกว้างขวางและมีพลเมืองมาก สมควรแยกอำเภอหนองบัวลำภู อำเภอนากลาง อำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรื่อง และอำเภอสุวรรณดูหา ออกจาการปกครอง ของจังหวัดอุดรธานี ตั้งขึ้นเป็นจังหวัดหนองบัวลำภู โดย ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 110 ตอนที่ 125 เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2536 และได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น "จังหวัดหนองบัวลำภู" ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2536 เป็นตันไป ยังความปิติยินดีแก่ชาวหนองบัวลำภูเป็นอย่างยิ่ง

จังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งอยู่บนที่ราบสูงภาคตะวันออก เฉียงเหนือของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่ตั้งใหม่ลำดับที่ 76 มี อาณาเขต ทิศเหนือจดจังหวัดอุดรธานี ทิศใต้จดจังหวัดขอนแก่น ทิศตะวันออกจดจังหวัดอุดรธานี ทิศตะวันตกจดจังหวัดเลย มี เนื้อที่ประมาณ 3.859.626 ตารางกิโลเมตร

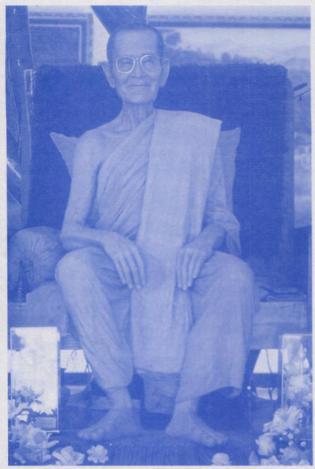
บันไดขึ้นทะลุ อีกด้านหนึ่ง ภายในถ้ำ เอราวัณ

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงสลับกับ แนวเขาทางด้านทิศตะวันออก มีภูเขาและป่าติดต่อกันตั้งแต่ อำเภอสุวรรณดูหา ทอดยาวไปอำเภอเมืองหนองบัวลำภู จนถึง แนวเทือกเขาภูพานในเขตอำเภอโนนสัง ทางด้านจังหวัด ขอนแก่น พื้นที่ในบริเวณดังกล่าวจึงเป็นที่ราบสูงและค่อยๆ ลาด เอียงไปทางอำเภอนากลาง อำเภอศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะกับการทำนาโดยทั่วไป

การปกครอง จังหวัดหนองบัวลำภู แบ่งการปกครอง ออกเป็น 6 อำเภอ คือ อำเภอเมืองหนองบัวลำภู อำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรื่อง อำเภอนากลาง อำเภอสุวรรณคูหา และ อำเภอนาวัง

แหล่งท่องเที่ยวในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู

วัตถ้ำกลองเพล เป็นวัดป่าที่มีชื่อเสียงของจังหวัด ในบริเวณวัดมีบรรยากาศที่ร่มรื่นเงียบสงบ มีถ้ำซึ่งมีกลอง โบราณสองหน้า และพระพุทธบรรทรนิมิตรซึ่งเป็นพระพุทธรูป ปางลีลาจำหลักในก้อนหิน วัดแห่งนี้เคยเป็นสถานที่วิปัสสนา กรรมฐานของพระอาจารย์หลวงปู่ขาว อนาลโย พระวิปัสสนา สายพระอาจารย์หลวงปู่มั่น ภูริทัตระเถระ จนกระทั่งมรณภาพ เมื่อปี 2526 ปัจจุบันได้สร้างพิพิธภัณฑ์รวบรวมเครื่องอัฐบริขาร

หุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่ขาว

ห้องโถงขนาดใหญ่ภายในถ้ำกลองเพล

และรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ขาวไว้เป็นที่ระลึกและสักการะบูชา ของศาสนิกชนทั่วไป วัดถ้ำกลองเพล อยู่ในเขตอำเภอ เมืองหนองบัวลำภู บนทางหลวงหมายเลข 210 เส้นทาง หนองบัวลำภู-อุดรธานี ออกจากตัวเมืองไปทางอุดรธานี ประมาณ 13 กิโลเมตร เลี้ยวขวาเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร สามารถ เดินทางโดย รถโดยสารประจำทางสาย หนองบัวลำภู-อุดรธานี

พระอนุสาวรีย์และศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์ เมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เสด็จยกกองทัพมาที่ตำบลหนองบัวลำภูเมื่อ พ.ศ. 2117 ซึ่งอยู่ ในช่วงที่เป็นเมืองขึ้นของกรุงหงสาวดี เพื่อไปช่วยพระเจ้ากรุง หงสาวดีตีกรุงศรีสัตตนาคนหุต (เมืองเวียงจันทน์) สมเด็จพระ นเรศวรมหาราชทรงพระประชวรเป็นใช้ทรพิษเสียก่อน พระเจ้า กรุงหงสาวดี จึงให้ยกทัพกลับกรุงศรีอยุธยา ตั้งอยู่ที่บริเวณสวน สาธารณะริมหนองบัว หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ในวันที่ 25 มกราคม ของทุกปี จังหวัดจะจัดให้มีงานเฉลิมฉลอง และพิธีถวายสักการะบวงสรวงดวงพระวิญญาณของสมเด็จ พระนเรศวรมหาราช

วนอุทยานน้ำตกเฒ่าโต้ ดั้งอยู่ริมถนน สาย หนองบัวลำภู-อุดรธานี ทางหลวงหมายเลข 210 จากตัวเมือง ไปทางจังหวัดอุดรธานี ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นสถานที่พักผ่อน ที่ร่มรื่นด้วยป่าไม้นานาพันธุ์ และโขดหินรูปร่างต่างๆ แปลกตา บริเวณใกล้เคียงมีศาลเจ้า "ปู่หลุบ" ซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธา ของชาวหนองบัวลำภู และผู้ที่เดินทางผ่านไปมา

แหล่งหัตถุกรรมปั่นหม้อบ้านโค้งสวรรค์

ห่างจากตัวจังหวัดหนองบัวลำภูไปทางจังหวัดอุดรธานีประมาณ 17 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 210 เป็นหมู่บ้านที่ผลิต เครื่องปั้นดินเผาประเภทหม้อทั้งหมู่บ้าน โดยชาวบ้านที่ อพยพมาจากบ้านวังถั่ว อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น กรรมวิธีการผลิตเป็นศิลปหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

ถ้ำเอราวัณ เป็นถ้ำขนาดใหญ่ มีบันไดเรียงคดโค้งไป มา จากเชิงเขาเบื้องล่างขึ้นสู่ปากถ้ำกว่า 600 ขั้น มีพระพุทธรูป ขนาดใหญ่อยู่บริเวณปากถ้ำ มองเห็นได้เด่นชัดจากระยะไกล ภายในถ้ำเป็นห้องโถงกว้างขวางเป็นสถานแห่งนิยายพื้นบ้าน เรื่อง "นางผมหอม" มีหินงอกหินย้อย สวยงามวิจิตรพิศตารมาก ตั้งอยู่ที่กิ่งอำเภอนาวัง เส้นทางหนองบัวลำภู-เลย ทางหลวง หมายเลข 210 บริเวณหลัก กม.ที่ 13 จากตัวเมืองหนองบัวลำภู

ประมาณ 45 กิโลเมตร มีทางแยกขวามือเข้าไปอีก 2 กิโลเมตร สามารถเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางสาย หนองบัว-เอราวัณ

สุสานหอยล้านปี สภาพเป็นภูเขาที่มีหน้าผาสูง ประมาณ 50 เมตร พบชากหอยดึกดำบรรพ์ยุค "จูราสสิค" มี อายุราว 140–150 ล้านปี ลักษณะเป็นรูปหอยเห็นเด่นชัดอยู่ใน สภาพที่สมบูรณ์จำนวนมาก มีทั้งตัวเล็ก ตัวใหญ่ บางตัวมี น้ำหนักประมาณครึ่งกิโลกรัม มีเปลือกผิวสวยงามภายในบริเวณ ใกล้เคียงยังพบซากกระดูกจระเข้โบราณ เศษหินจาไมก้า และแร่ ธาตุบางชนิดอีกด้วย การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 210 ถนนสายหนองบัวลำภู-อุดรธานี ประมาณ 10 กิโลเมตร จะถึง หมู่บ้านห้วยเดื่อ ต.โนนทัน อ.เมือง ทางด้านซ้ายมือ และเดิน เท้าเข้าไปอีกประมาณ 500 เมตร จึงจะถึงบริเวณที่พบซากหอย โบราณสามารถเดินทางได้โดยรถโดยสารประจำทางสาย หนองบัวลำภู-อุดรธานี

แหล่งโบราณคดี บ้านกุดคอเมย และ บ้าน กุดกวางสร้อย เป็นแหล่งขุดค้นพบสิ่งของเครื่องใช้โบราณวัดถุ และศิลปวัตถุ ลักษณะของภาชนะเครื่องปั้นดินเผาคล้ายกับ วัฒนธรรมของบ้านเชียง การเดินทางไปยังแหล่งโบราณคดี ทั้ง 2 แห่ง มีเส้นทางการเดินทางดังนี้

1. แหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอเมย ตั้งอยู่ที่ตำบลกุดดู่ อำเภอโนนสัง เส้นทางหนองบัวลำภู-โนนสัง ทางหลวง หมายเลข 2146 ระยะทางประมาณ 36 กิโลเมตร ถึงบ้านหนอง แวง แล้วเลี้ยวแยกซ้ายมือประมาณ 5 กิโลเมตร สามารถ เดินทางโดยรถโดยสารประจำทางสายหนองบัวลำภู-โนนสัง

2. แหล่งโบราณคดี บ้านกุดกวางสร้อย ใช้เส้นทาง การเดินทางเดียวกันกับทางไปแหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอเมย ถึงบ้านหนองแวง แล้วเลี้ยวแยกขวามือเข้าประมาณ 7 กิโลเมตร

อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ เป็นเทือกเขา ทอดยาวจากเหนือสู่ใต้ แบ่งเขตจังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัด ขอนแก่น ภูพานคำ เป็นทิวเขาด้านตะวันออกของลุ่มน้ำพอง มีทัศนียภาพสวยงามของทะเลสาบเขื่อนอุบลรัตน์ บริเวณท้าย เขื่อนเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาและแหล่งตกปลาที่มีชื่อ

ภูเก้ามีความสลับชับซ้อนมาก มีป่าไม้และสัตว์ป่า นานาชนิด มีถ้ำน้ำตกลานหินมากมาย มีหินลักษณะแปลกๆ ซึ่ง มีภาพเขียนสีรูปฝ่ามือมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ ยังมีวัดพระพุทธบาทภูเก้าและร้อยเท้าคนและสุนัขขนาดใหญ่ อันเกี่ยวโยงกับนิทานพื้นบ้านเรื่อง "พระสุพรหมวิโมกขากับหมา เก้าหาง" การเดินทางใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 2146 ถึงสาย แยกบ้านโสกจาน เลี้ยวซ้ายเข้าสู่เส้นทางบ้านโสกจาน-เขื่อน อุบลรัตน์ ระยะทางประมาณ 54 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยาน แห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ สามารถเดินทางโดย รถโดยสาร ประจำทางสายศรีบุญเรื่อง-อุบลรัตน์

ถ้ำสุวรรณคูหา ตั้งอยู่ที่วัดถ้ำสุวรรณคูหา บ้านคูหา พัฒนาหมู่ที่ 7 ตำบลนาดี ภายในถ้ำมีโบราณวัตถุ และพระพุทธ รูปปางนั่งสมาธิปูนปั้น สร้างในสมัย พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชแห่ง เมืองเวียงจันทน์ ประดิษฐานอยู่ภายในถ้ำ การเดินทางใช้ เส้นทางหลวงหมายเลข 210 สายหนองบัวลำภู-วังสะพุง แล้ว แยกขวาไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2097 ถึงอำเภอ สุวรรณคูหา จากนั้นใช้เส้นทางถนนพระไชยเชษฐา ไปประมาณ 1 กิโลเมตร ถึงโรงเรียนบ้านดงยางนาตาแหลว แล้วเลี้ยวขวา เข้าไปอีกประมาณ 4 กิโลเมตร

แหล่งโบราณคดีภูผายา ตั้งอยู่ทางเหนือของบ้าน นาเจริญ ตำบลดงมะไฟ เป็นภูเขาหินปูนที่แยกตัวออกมาจากเทือก เขาภูพาน ภายในมีภาพเขียนสีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏตาม ผนังถ้ำเป็นจำนวนมาก ยาวประมาณ 5 เมตร ทั้งภาพคน ภาพสัตร์ ภาพลวดลายเรขาคณิต สันนิษฐานว่ามีอายุระหว่าง 2,000 - 3,000 ปี ใกล้เคียงกับภาพเขียนสีที่อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท จังหวัด อุตรธานี และลักษณะภาพคล้ายกับภาพที่ผาลาย มณฑลกวางสี ประเทศจีน การเดินทางใช้ทางเดียวกับไปวัดถ้ำสุวรรณดูหาเมื่อถึง อำเภอสุวรรณดูหาแล้ว ใช้รถโดยสารประจำท้องถิ่น สายอำเภอ สุวรรณดูหา_บ้านนาเจริญ

ถ้าสุวรรณคูหา และแหล่งโบราณคดีภูผายา เป็น แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกัน นักท่องเที่ยวสมควรแวะชมเป็น

การผลิตเครื่องจักรสานในครัวเรือน

อย่างยิ่ง และสามารถ
เดินทางต่อไปชม
อุทยานประวัติศาสตร์
ภูพระบาท อ.บ้านผือ
จ.อุดรธานี ซึ่งอยู่บน
เส้นทางเดียวกันได้
สะดวก

โรงแรมที่พัก (รหัสโทรศัพท์ทางไกล 042)

สรีสมพร 68 ถ.โพธิ์ชัย จำนวนห้องพัก 10 ห้อง (ห้องพัดลม)
ราคา 100 บาท โทร.311048

สว่างจิตร 53 ถ.วิจารณ์รังสรรค์ จำนวนห้องพัก 11 ห้อง
(ห้องพัดลม) ราคา 80-100 บาท โทร.311349

กินรีรีสอร์ท 274 ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี
โทร. (042) 360091 จำนวน 11 ห้องปรับอากาศ
ราคา 500 บาท

ภัตตาคาร/ร้านอาหาร

ห้องอาหารปานบัว 31 ถ.ดำรงค์บูรณะ โทร.311704 ครัวต้องตา 388 ถ.วรราชภักดี โทร.311286 สวนอาหารกินรี 274 ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร.311537

ริมภูลาบเป็ด 256 ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร.311541 สวนอาหารภูเพ็ญพาร์ควิว ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร.311624

สวนอาหารทิพย์รส์ 80 ถ.นุเรศวร โทร.311372 สวนอาหารบัวตอง 290 ถ.หนองบัวลำภู-อุดรธานี โทร.311949

สวนอาหารแครอท 95 บ้านหาดสวรรค์ โทร.311949

บริษัททัวร์/รถเช่า

หนองบัวลำภูทัวร์ 173 ถ.ราษฎร์บัวขาว โทร.311008

การเดินทางจากกรุงเทพฯ-หนองบัวลำภู

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางไปยัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้หลายเส้นทางดังนี้

จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 (ถนน พหลโยธิน) ถึงสระบุรี บริเวณกิโลเมตรที่ 107 แยกเข้า ทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี แล้วแยกซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 210 ผ่านอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ถึงจังหวัดหนองบัวลำภู รวมระยะทาง 608 กิโลเมตร หรือ

เมื่อถึงขอนแก่นแล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 2109 (อำเภอน้ำพอง-เขื่อนอุบลรัตน์) เข้าอำเภอโนนสัง ถึง จังหวัดหนองบัวลำภู รวมระยะทาง 559 กิโลเมตร และอีกทาง หนึ่งเมื่อผ่านนครราชสีมาเลี้ยวซ้ายเข้าอำเภอภูเขียว อำเภอ ชุมแพ อำเภอศรีบุญเรือง ตามทางหลวงหมายเลข 228 ถึง จังหวัดหนองบัวลำภูรวมระยะทาง 584 กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง เนื่องด้วยจังหวัดหนองบัวลำภูได้ แยกเขตการปกครองออกจากจังหวัดอุดรธานี การเดินทางไปยังจังหวัด ยังต้องใช้บริการรถโดยสารประจำทางที่เดินทางไปจังหวัดอุดรธานี แล้ว จึงเดินทางต่อรถยนต์ไปจังหวัดหนองบัวลำภูอีก3เส้นทางคือ

- กรุงเทพฯ-ชัยภูมิ-ชุมแพ-สีชมภู-ศรีบุญเรื่อง-หนองบัวลำภู

(รถปรับอากาศและรถธรรดา)

- กรุงเทพฯ-หนองบัวลำภู-ศรีเชียงใหม่-(รถปรับ อากาศและรถธรรมดา)
  - กรุงเทพฯ-หนองบัวลำภู (รถปรับอากาศและรถธรรมดา)

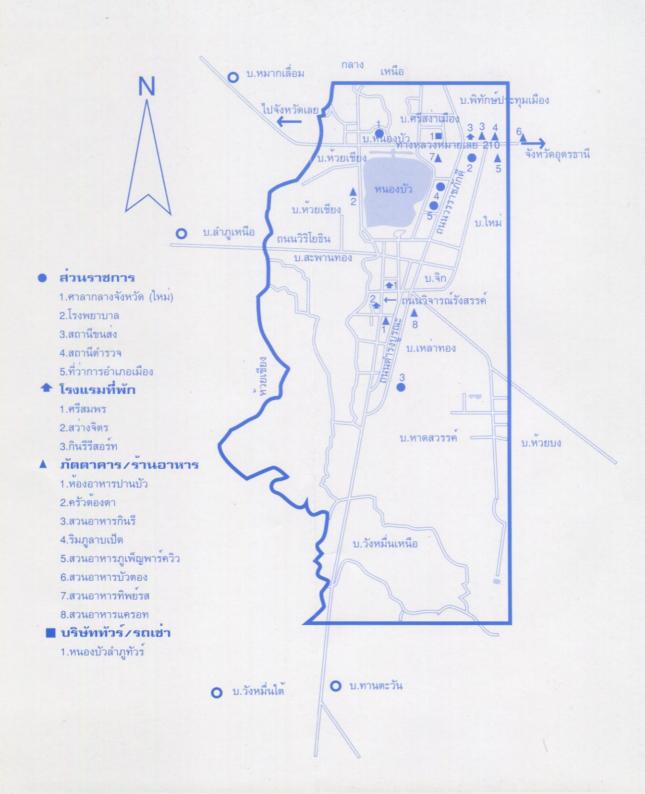
รถไฟ ใช้บริการที่เดินทางไปยังจังหวัดอุดรธานี แล้วต่อ รถโดยสารประจำทางถึงจังหวัดหนองบัวลำภู

เครื่องบิน ต้องเดินทางโดยเครื่องบินที่ไปยังจังหวัด อุตรธานี

บริการขนส่งภายในจังหวัด มีรถสองแถวบริการวิ่ง รอบๆ ตัวเมืองหนองบัวลำภู พร้อมทั้งรถโดยสารประจำทางวิ่ง ระหว่างตัวจังหวัดไปยังอำเภอต่างๆ ครบทุกอำเภอ

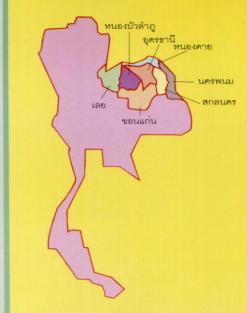

การทอผ้าสามกษัตริย์อันมีชื่อของหนองบัวลำภู

แผนที่จังหวัดหนองบัวลำภู

1. แหล่งหัตถกรรมปั้นหม้อบ้านโค้งสวรรค์ (ระยะทาง 17 กม.)

- 2. วัดถ้ำกลองเพล (ระยะทาง 15 กม.)
- 3. วนอุทยานน้ำตกเฒ่าโต้ (ระยะทาง 3 กม.)
- 4. พระอนุสาวรีย์และศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (อยู่ในเขตอำเภอเมือง)
- 5. ถ้ำเอราวัณ (ระยะทาง 47 กม.)
- 6. แหล่งโบราณคดีบ้านกุดคอเมยและบ้านกุดกวางสร้อย (ระยะทาง 41 กม.)
- 7 จุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ (ระยะทาง 54 กม.)
- 8. สุสานหอยล้านปี (ระยะทาง 8 กม.)
- 9. ถ้ำสุวรรณคูหา
- 10. ภูผายา

หน่วยงานสำคัญ (รหัลโทรศัพท์ทางไกล 042)
ศาลากลางจังหวัด ถ.หนองบัวลำภู-เลย อ.เมือง โทร. 312409
สถานีตำรวจ ถ.วิไสยอุดรกิจ อ.เมือง โทร. 311054
ที่ทำการไปรษณีย์ ถ.วิไสยอุดรกิจ อ.เมือง โทร. 312374